

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Murától és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje i Medjimurje

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkőzt és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

Az előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. október 12.

41. Szám.

Mi okozza a jelen közgazdasági pangást?

Egész Európára, ugy Amerikára is ólomsullyal nehezedett az üzlettelenség. Az általános nézet az, hogy ezt a pangást, ezt a derutot, Oroszország okozta azzal, hogy hihetetlen mennyiségű búzát dobott a piacra, ami miatt katasztrofális árzuhanások következtek be a világpiacon.

Ez az árzuhanás igen sok világcéget bukttatott el. De kilátzik itt is a ló láb, ami elszomorító, hogy modern és katonailag jól szervezett államok kivétel nélkül felültek ismét a szovjet trükkjének.

Az eladott és piacra dobott orosz quantumok mennyisége oly óriási, hogyha a világtermés kétszer évente mint hiperprodukción jelen meg, még ennek is el kellene törpülnie.

Mit akart és mit akar ezzel a fekete orosz kéz elérni, *paraszt forradalmat*. Mert hisz először is a becsületes parasztagdát sújtja ez az adott lehetetlen és tartathatlan helyzet. Nem tudja például a termelő mondjuk a komlónál még a produkció költségeit sem az eladási árnál behozni. És így áll ez kevés külömbözetel a többi termékeknél is.

Ezen helyzetet csakis akként lehetne módosítani, ha egyáltalában ilyen spekulációs és helyét meg nem álló árzuhanások mellett, a kormány a gabona árakat monopolizálná, vagy egy megfelelő egység árat állapítana meg. Az exportra szánt mennyiségeket pedig egyelőre állam segélylyel el kellene olcsón tárolni, tisztán azért, mert a jelen helyzet egy közönséges trükk, amely sokáig nem tarthatja magát és mert ennek hosszabb tartósága csak egy új vilákgatasztrófát hozhat.

— K. S. —

Halálos ítéletek Szovjetországban

A folyó év első nyolc hónapjában Szovjetországban ötszázötvenhét halálos ítéletet hajtottak végre. Szeptemberben száz embert lőttek agyon ellenforradalmi tevékenység miatt.

Politikai hírek.

Csehszlovákia. Érdekes tülése volt a napokban a csehszlovák képviselőháznak. Udrzal miniszterelyök igen nagy érdeklődés mellett nyilatkozott egy kijelentésről, amelyet Masaryk, a köztársaság elnöke tett egy angol újságíró előtt még augusztusban. *Masaryk kijelentésének lényege az volt, hogy — tekintettel Magyarország mostani súlyos helyzetére, ő hajlandó lenne a mostani határok megváltoztatásáról tárgyalni*, ha a magyarok külpolitikai tekintetben taktikájukat megváltoztatnák. Azt is mondta Masaryk, hogy ehhez ugy a kisantant, mint a nagyantant hozzájárulása is szükséges lenne. Ez a nyilatkozat jelent meg mostanában több külföldi nagy újságban, természetesen Magyarországon is és mindenütt igen nagy feltűnést keltett. — A csehszlovák miniszterelnök most ugy állítja be a dolgot, hogy az elnök csak csak magánbeszélgetés kapcsán említette azt, hogy lehetségesnek tartana ilyen lépéseket, de ez a bizalmas, társas megbeszélés nem volt arra szánva, hogy ilyen alakban legyen közölve, amint az történt. — A dolog érthetően Magyarországon is nagy szenzációt keltett s egyes lapok már követelni kezdték, hogy a magyar kormány keresse meg a csehszlovák kormányt s vegye fel e tárgyban a közvetlen tárgyalásokat.

Ausztria. Ausztriában kormányválság volt. A Schöber kormány lemondott. Az új kancellár Vaugoin, eddigi hadügyminiszter lett. Az új kormányt a Heimwehr is támogatja, de mivel a parlamentben többsége nincs, a házat fel fogják oszlatni s új választásokat tűznek ki november 9.-ére.

Németország. Egy Brüsszel-i belga újságban, érdekes leleplezés olvasható Németország háborús készülődéséről. Irja a belga lap, hogy habár Németország lakosságának nagy része békepartí, mégis ugy látszik, hogy egyes intéző körök revans háborúra készülnek. Elsősorban is feltűnő a Krupp ágyugyár lázas munkája. A gyár szenzációs — 75-ös — ágyukat gyárt, amelyekkel repülőgépekre lehet lőni 10 kilométer magásra, míg vízintes irány-

ban 16 kilométerre hordanak. Ilyen még nincs a világon. Ezeket az ágyukat Svédországban gyártják, mivel Németországban nem szabad. Puskát, mitrailőzőket, automatikus fegyvereket Svájcban, Hollandiában gyártanak. — A hadvezetőség teljesen, alaposan ujra van megszervezve. Német tisztek Oroszországban vannak, hogy az orosz hadsereget tanulmányozzák s annak szervezésében résztvegyenek.

Albánia. Az albán csendőrséget kezdetben kitűnő angol tisztek szervezték meg s az albán csendőrség főparancsnoka ezideig is Perei angol tábornok volt. Később lassanként mindig több és több olasz tiszt foglalt helyet az albán csendőrség kötelékében, ami arra vezetett, hogy a kétféle tisztek között surlódások támadtak. Az angol főparancsnok most ezért állásáról lemondott s helyét elhagyja a többi angol tiszt is, s eltávoznak Albániából. — Zogu király az angol főparancsnok lemondását elfogadta.

Genfi hírek. A Népszövetség közgyűlésén lefolyt a leszerelési vita is. Nagy beszédet mondtak a francia, német, meg a magyar fidelegátusok. Briand francia külügyminiszter ugy véli, hogy először a döntőbíráskodásnak, azután a biztonságnak kell életbe lépnie s akkor lehet tovább beszélni a leszerelésről. Határozatba ment, hogy a leszerelési bizottságot minél előbb össze kell hívni. Ez tehát olyan eredmény, ami a semmivel egyenlő. Briand azt is megjegyezte, hogy *mindenfelől csak nyugtalanító hírek érkeznek*, bármerre is tekintsenek Európában. Curtius német delegátus szerint *nemcsak Európa, hanem az egész világ a nyugtalanlás lázában él*. Apponyi gróf, a magyar delegátus pedig megállapította, hogy *ha a győztes államok jolyton halogatják a leszerelést, a népek hite teljesen megrendül a Népszövetségben*.

A délamerikai államok elnökei sorra lemondanak. Most mondott le a negyedik állam elnöke. Equádor állam elnöke Ayora lemondott. Helyét ideiglenesen Guerrero eddigi hadügyminiszter foglalta el.

R 101

nevű mult év jelen havában elkészült angol léghajó, mely közel két akkora volt mint a német Gráf Zeppelin, Bové nevű francia község határában, az első nagy útja kezdetén, nagy vihar és eső következtében a Földnek irányított haladással egy hegyoldalhoz vágódott, ott lángba borulva utasainak, vezetőinek nagy részével negyed óra alatt elhamvadt.

Elégtek az angol aviatika vezető emberei, élükön lord Thomsonnal, aki léghajózási miniszter volt.

A hajó mult szombaton 20 órakor indult el Angliából, tíz perccel adván életjelt Londonnak, ahova az utolsó rádiogramot vasárnap félketőkor adta le. Félháromkor már hamuvá alakítva terült el a Földön. Indiába akart repülni.

A gép elpusztulását és kb. 52 ember halálát — ugy vélik — jelentéktelen kis hiba okozhatta a gép szerkezetében beállott akadály miatt, amely a felfelé haladást, talán az irányítást megakadályozta. Lehet, hogy a kellő irányítás megvolt, de a külső tulerővel szemben nem birt érvényesülni. A vezetés is rossz lehetett.

Hiszen csak arról van szó, hogy a külső erő, a vihar, az eső és a belső akadály játszott össze. És pusztulni kellett a viszontagságokhoz kellően meg nem épített emberi tákolmánynak.

Hány efféle emberi találmány van, amelyről ma még sokan azt hiszik, hogy életerős s megbirja magát közös terheket biztosan, veszélytelenül, sőt a vezető nagy embereket is, akik rajta és benne biztonságban érzik magukat, mert egyedül az ő alkotásukra támaszkodnak s végtelenül megbiznak benne. Oh emberi gyarlóság és büszkeség!

A tákolmányhoz, amelyről már többen nyilatkoztak, hogy nem a legmegfelelőbb, mégis ragaszkodtak. Ragaszkodnak hosszú időn át, mert az ő gyártmányuk és annak jönnek kell lenni még akkor is, amidőn mindenki rámutat ujjal a hibákra, amelyek ahelyet, hogy javulást, gyógyulásra való hajlamot mutatnának, állandóan fokozódnak. Ime itt a gazdasági krízis, itt a nacionalizmus, ott a határbajok, amott a nemzeti kisebbség, a népek, az emberek elszaparodása, alant a munkanélküliség bajai, fönt a vagyon, középütt a pénz egyenlőtlen elosztottsága, a dumping. De azért csak haladnak a tákolmánnyal fejest a falnak, a hegy oldalnak, amely előtte szikla keményen áll. És elkerülhetet-

len a pillanat az összeütközés pillanata, mert sem föl- sem felülemelkedni nem lehet. Hiányzik a belső, szívbéli, szinte összetartó erő. Minden csak a külső látszat. Hiába való a munkára buzdítás, ha a harmonia nem bír érvényre jutni, mert a mai Európa e tákolmány anyaga kiereszkolt öntvény, nem az a megfelelő, amely az élet viharával az erők megfeszítésével bír megküzdödni; de vele még egyensúlyt tartani sem, mert nem azokból keletkezett.

Az erősebb zökkenésre, zavarra kigyullad a belső erő és önmagát égeti el részben vagy egészen.

Az égés, világégés lesz, amelyre a néhány életben maradt majd azt mondja: „Ezek Európa hamvai.”

Ebből épül majd föl Páneurópa, a békés, a valóságos, a belsőleg összetartó igazi anyagból való, amelynek életerejét majd nem kell beszédekkel, külső pántokkal erősebbre összehuzni, összetartani igyekezni, mert az természetétől fogva ab ovo meglesz, mert az nem lesz emberi tákolmány; azt a természet fogja kikristályosítani. — N.

Vizvezeték és csatornázás Csakovecen.

Beszélgetés Csakovec polgármesterével.

Mivel a csatornázás és vízvezeték munkálatairól különféle hírek keringtek; munkatársunk felkereste Kropék urat Csakovec polgármesterét, aki a következőket mondta: A csatornázás és a vízvezeték kérdése, már régen napirenden volt. Már háború előtt Petrics polgármestersége alatt elkészültek a rajzok és tervek. A háború és az utána következő gazdasági válság miatt a munkálatok szüneteltek, úgy, hogy Csakovecnek, még a mai napig sincs rendezett csatorna hálózata és vízvezetéke. A jelenlegi tanácsstagok érdeme, hogy végre megvalósul ez az élet szükséglet Csakovecen, amely egy kis határszéli vá-

roskából, ma kereskedelmi és ipari gócpontja lett Muraköznek.

— Történt változás az első terveken? kérdezte munkatársunk.

— Korent zágrebi geometer az egész tervet módosította és ezt a varazsdini kataszteri hivatalhoz küldték jóváhagyás végett.

— Hogy áll a vízvezeték ügye? A lakosság úgy van értesülve, hogy a fali villamos művek erre a célra két millió dinár kölcsönt adtak?

— Nem kérem. Ezt a két millió dinárt a város belső villamos vezeték felszerelésére adta. A vízvezetéki előmunkálatokat a napokban befejeztük. Havelka mérnök és Dr. Turina bányakapitány utasításai alapján 12 próba kútát ástunk a környéken. A végleges helyet a Csakoveci-szvetihelenai országot mellett találtuk, ahol már a munkálatokat megkezdtük. A víz jó, de ha nem lesz elegendő, úgy 100-200 méterre még egy kútát ásunk. A rezervoár a saipai domb legmagasabb dombján lesz, 700-1000 méter távolságban a kuttól. A végén Kropék polgármester ur ama reményét fejezte ki, hogy az említettek rövid idő alatt elkészülnek és így valóra válik az ő és elődei álmai, Csakovec előmenetele.

Ha valóban megvalósulnak ezen tervek a csatornázás, vízvezeték, aszfaltozás, anélkül, hogy a lakosságot megterhelnék, úgy Kropék polgármester valamint a jelenlegi tanács nevei aranybetűkkel lesznek megírva Csakovec történetében. Kotzig Jenő.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. OKTÓBER hó 31 nap 42 hét

Hó és hét napjai	Róm. kathi.	Protestáns
12 Vasár.	18 Miksa	Maximilian
13 Hétfő	Kálmán	Eduárd
14 Kedd	Kalliszt	Kallist
15 Szerda	Terézia	Theresia
16 Csüt.	Gál	Gallus
17 Péntek	Hedvig	Hedvig
18 Szomb.	Lukács ev.	Lukács ev

A szívbéli megbocsájtás.

Irta: Kodila László.

„Roham, előre!” hangzik a parancsszó. S máris szuronyt szegezve rohannak egymásra az ellenséges nemzet katonái. Borzasztó ami akkor történik, amikor a felbőszült tömeg egymásra rohan és egymást mészárolja véres szuronyokkal. Bős ordítás ami-be belevegyül a megsebzett harcos kínos nyöszörgése, vagy rémes halálhörgése, aminek gondolata is borzadályt kelt az emberi szívből.

Hidég novemberi délután rohant egymásra annak idején, Galiciában egy magyar és egy orosz század. Szuronyt szegezve fogcsikorgatva s lelkükben a legnagyobb gyűlölettel elfelve rohannak egymásnak. Mindegyik fél azon volt, hogy előbb döfje keresztül halálos ellenfelét, azt az ellenfelét, amelyiket még az életben sohase látott, aki még a kis ujjával sem bántalmazta őt.

Még mintha a frissen esett hó is biztatta volna őket, mert az ő csikorgása, amit a katonák bakkancsai

okoztak, rémesen vegyült a katonák fogcsikorgatása közé.

Vad ordítás, halálhörgés, fegyvercsattogás — majd félórai gyilkos küzdelem után szünet állott be. Az egyik fél megfutott, a másik szintén legyöngülve és alaposan megfogyva visszavonult a biztos állások mögé.

A hadszíntéren maradt sebesültek nyögése és jajgatása tölté be a levegőt.

Távolabb kicsit a hadszíntértől egy bokor tövében, két sulyos sebesült fekszik. Az egyik magyar, a másik orosz katona. Egy pillanatban rohantak egymásra és ugyan egyszerre szúrták át egymást. Mind a kettő halálkökött már. Vörök összefolyik a fehér havon, de tekintetük gyilkos pillantásokat lövel egymásra.

Az egyik összeszedi erejét, és megszólal: „Gyilkos kutya mit vétettem én néked, hogy engem itt legyilkolnál s otthon egy kedves lány szívébe örökké tartó gyászt borítottál, meg egy szerető edényének egyetlen támaszát elraboltad. Megátkozniak kutya.”

Vásárok:

13. Csakovec, 15. Murszka Szobóta, Nedeliscse.

Időjárás:

Hőmérsékemelkedés, kevés csapadék, szeles időjárás.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	140—150
"	Rozs	"	100—110
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	130—
"	Köles	"	100—
"	Hajdina	"	120—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	300—
"	Vegyeb bab	"	200—
"	Krumpli	"	40—70
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1000—1400
Bika	7—	8.50	9— 10—
Üsző	7—	8—	8.50 9—
Télién	5—	6—	7— 8—
Borju	—	12—	— 13—
Sertés	10—	11—	12—
Zsir I-a	20—	25—	
Vaj	30—		
Szalonna	18—		
Tojás 1 drb.	1.25		

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5530 Din-t
100 Pezoért (Urug.) " " 4500 "
100 Márkért " " 1330 "
100 Frankért (Páris) " " 129 "
100 Pengőért " " 990 "
100 Schil. (Bécs) " " 798 "
100 Cseh kor. " " 168 "

— Vonat-menetrendben nálunk nem lesz észrevehető változás.

— Hodos község ötszáz ezer dináros költség előirányzattal a jövő évben új iskolát épített.

— Kosárfonó tanfolyam, a jövő hónapi kezdettel, legalább egy havi időtartamra a rakicsáni gazdasági iskolában lesz megtartva. Jelentkezőket az iskola vezetősége november 1.-ig vesz fel.

— Tenyészvikák, melyeket az állam vásárolt, a bánág rendelkezésére bocsájtattak. Az erre

vonatkozó miniszteri szabályok szerint az állattenyésztési egyesületek vagy megfizetik a bánágnak a bika értéke szerint az 5—10 ezer dinárt, vagy egy év múlva kicserélik egy másik ilyen bikával, vagy pedig helyébe egy legalább egy éves szimentháli vagy fél szimentháli bikát adnak. Tehát nem, amint eddig, hogy három év múltán a bikatartó tulajdonába menne.

Figyelmeztetés.

Az alulírottak figyelmeztetik a Murszka Szobóta és vidéke közönségét hogy özv. **Fekete Gerőné** szül. **Knész Mariska** az alulírottaktól minden nevezendő felhatalmazástól fel van mentve és nincsen megbízva semmiféle ügyet részünkről elintézni. És az övele kötött ügyben semmiféle felelősséget nem vállalunk el ugyszintén **Knész István** részéről sem.

Knész Lajos Knész Ferenc
Knész József

Knész László Koczén László
New-York város lakói.

— Szép és kellemes mulatságban lesz része mindazoknak, akik a 19.-én a Kúhár Lajos puconci vendéglőjében délután egy óra tájban betévednek, mert amint hallani a puconci tűzoltóság ott mulatságot rendez. Kúhár izletes ételei közismeretesek, no meg pár decit a javából „bevenni”... nagyon kellemesen hathat a jól lakott gyomrocskáknak.

— Murszkoszredistei gyilkosság. Obrul Milo és Boszička Simon peklenicai bányászok a vendéglőben jól mulattak. Már éjjel felé járt az idő, amidőn a kettő között a nézeteltérés veszekedéssé hevült, sőt verekedéssé fajult. Obrul hirtelen előrántotta

Alig hallhatóan suttozza a másikat: „Ember ne átkoz, érzem fájdalmadat. De képzeld el, hogy odahaza egy fiatal feleség és egy kicsi gyermek, akit nem tudom, ha fiú vagy lány — sírat. Képzeld el csak azt a fájdalmat, amit egy atya, illetve férj érez, amikor tudja, hogy sohasem látja viszont szerető családját. Távol tőlük itt az idegenben jeltelen sirban fogok pihenni. S egyetlen könnycsepp sem fog hullani arra a göröngyre, azok szeméből, akiket igazán szerettem.”

„Testvér” nyögi újból a másik. „Fájdalmad igazán nagy. Elképzélheted ugyan, hogy mily nehezen mondom búcsút én az élettől, mert tudom biztosan, hogy azt többé sohase látom, akit talán jobban szerettem mint Isténemet. Csak még egy csókot kaphatnék tőle? És ott van atyám, aki még álmában se hitte volna soha, hogy fiát messze földön egy embertársa, akitnek nem vétett, kényszerűségből megöli. Té megis már tudod, hogy mi a földi boldogság, de én, én csak eszem. Nem haragszom rád, tiszta szívemből megbocsájtok, mert tudom,

hogy úgy cselekedtél, mint katonának illik. Messze földről hoztak bennünket ide meghalni, de azért büszkén léhelhetjük ki lelkünket, mert a hazáért halunk meg.”

„Ugyvan”, hagyta helyben a másikat. „Nem minik felelünk ezen gyilkosságért az Örök bíró előtt, hanem azok akik ebbe befedőntötték a világot. Én is megbocsájtok haldokló testvér, tenéked. Testünk nemsokára a legnagyobb békében pihen a föld alatt, lelkünk pedig elszáll oda, ahol az igazi béke és szeretet uralkodik.”

Ezután mindkét hős némán, de könnyes szemmel szorítá meg egymás kezét, majd néhány perc múlva elaludt örökre.

Egy nap múlva a bokor tövében egy új sirhalom emelkedett s benne pihent a legnagyobb békén, két ellenséges katona.

Egy kis fűfa jelezte, hogy pihen itt valaki. Jelezte a helyet addig, míg nem jött a Kárpátok felől egy szélrohám, amely elsöpörte a halmot a fejével együtt.

vég nélküli zsebkesét s mellbe szurta Bozicskát. aki azonnal meghalt. A gyilkos részéggel, meg azzal védekezik, hogy Bozicska a zseboráját akata elvenni tőle; önvédelemre is hivatkozik.

— **Meghalt egy régi kedves ismerősünk** a 78 éves Bouvier Klotár Gornja Radgona lakosa, bortermelő és pezsgőgyáros, aki hajdanában gyakran meglátogatta a murszka szobotai multságainkat, mi pedig (hja az akkori jó világban) gyakran rendeltük az 50—100 üveges csomagolásban levő zamatos borokat, pezsgőket tőle. Béke poraira. Fogadják hozzátartozói részvétünket.

— **Nagy áresés van** a levágásra alkalmas élő állatkereskedésben s ez eredményezte azt a hallatlan vagy rágen nem hallott hírt, hogy pld. a marhahus ára Murszka Szobotán a mézár-székben 18 dinárról 17-re esett. A husarak jelenleg a következők: marhahus 17—22 Din.-ig, borjushus 22—30 Din.-ig, sertéshus 18—20 Din.-ig. A sertések ára is annyira esett, hogy a napokban egyesek csak 8 dinárt kaptak élősúlyban sertéseikért. A gazdák nem igen örülhetnek ennek, de a fogyasztók sem igen.

— **Névnapi cécó** volt 8 án este a Kirbisch-féle korcsmában. Neszményi Dénes volt az ünneplő. Volt ott enni-innivaló bőven „csak azért is”, mert a gazdasági viszonyok nyomasztók.

Felköszöntő is volt vers formában, amely így hangzott:

Névnapiod alkalmából szívélyesen
üdvözlünk,
Hisz te vagy a mi drága kedves
N...észményünk,
A „grüntna knjigát” egye meg a
„jó” seb,
Téged pedig éltesen a Kirbisch-féle
jó csepp.

Olyan-olyan ma a világnak sora,
Hogy embernek elfacsarodik orra,
Búban-bánatban gyakran előfordul,
Hogy az embernek a gyomra kifordul

Am Te édes Dénes, Te máma nagy
hős vagy!
Az ákarat Benned rendkívülén nagy!
Aludnod azonban máma nem lehet,
Mert itt a sok szomjas vendég
ténfereg!

Kívánunk Neked sok minden jót!
Borsot, paprikát, keserűsöt!
Nyulat, fácánt, dúghagymát
És egy rakás pogácsát!

Adjon az Isten egészséget
Sok mindenben jó tehetséget
Sok szerencsét a lányoknál
De még többet az asszonyánál!

E jó kívánatokhoz mi még azt
kívánjuk, hogy minél előbb egy házat
s sok földet könyveljen el a saját né-
vére a szeretett névnapios. R.

— **Megjavítják a Várász-
din-vimica vasúti vonalat.** A közlekedésügyi miniszterium fi-
gyelmét felhívták arra, hogy a
Várásdin és Vimica között hu-
zódo keskenyágányú vasúti vonal
rendkívül rossz állapotban van.
A miniszterium intézkedésére bi-

zottság vizsgálta meg a vasúti
vonalat és megállapította, hogy
sürgősen meg kell kezdeni a ja-
vitási munkálatokat. A munkála-
tok körülbelül kétfélmillió dinárba
fognak kerülni.

ORSZÁG-VILÁG.

— **A legnagyobb utasszállító
oceánjáró gőzös.** Egy angol
hajostársaság egy óriási gő-
zöst épített, amely ugy méretei-
vel, mint sebesség tekintetében
minden eddigi gőzhajót fölül ha-
lád. A hajó hetvenötézer tonnás
lesz s újrendszerű, nagy nyomá-
su gőzturbinái kétszázézer lóerőt
fognak kifejteni; gyorsvonatnak
megfelelő sebességet fog kifejteni
s az Atlanti oceánon négy nap
alatt fog átkelni. A hajó repülő-
gépet is visz magával, hogy út-
közben felvehessen és leadhasson
utasokat. Így a tényleges utazási
idő két és fél nap lesz.

— **Az Orosz parasztok nem
fogadják el a papiros rubelt
meg a papiros cservonecet.**
A szovjet már ezreket és ezreket
börtönöztetett be, hogy elrettent-
se a népet az ezüst pénz elrejté-
sétől. Akinek egyszer ezüst pénz
jutott a birtokába, az többé ki
nem adja azt. Pedig kevés van
forgalomban a sok papír pénz
mellett, amely senkinek sem kell.
A papír pénztől mindenki szabadulni
igyekszik s össze vásárol
akármit, csak hogy a pénzét tul-
adjon. Életbe lépett a cserekeres-
kedés is, cigarettát, dohányt na-
gyon jól lehet vásárolni tőjásért.
Akit rajtakapnak, hogy menekül-
ni akar a papírpénztől, azt szí-
goruan megbüntetik, elcsukják,
száműzik; — az ezüst pénzek
elrejtőit pedig egyszerűen ki is
végzik.

— **Száz éve, hogy elindult
az első vonat** Liverpoolban meg-
ünnepelezték az évfordulót s elő-
vették az első mozdonyt is ez
alkalomra.

— **Az erjedő must gáza
megölt három embert.** Met-
heisz József, hatvan éves apátini
előkelő gazdálkodó vasárnap este
hat órakor lement a pincébe
borért. A pincének ablaka nin-
csen s vagy harminc hektó must
forrott benne s oly erős gázzal
töltötte még a pincét, hogy a
gazda már a harmadik lépcső-
fokról lebukott s beesett a pin-
cébe. Kis unokája ezt látta s lát-
májára elősietett a gazdálkodó
özvegyasszony leánya s egy má-
sik tizenöt éves leány is, hogy
segítsenek, de ők is leestek a
pince lépcsőn azonnal. Mire or-
vosok jöttek s más segítség, akik
a pincébe friss levegőt pumpál-
tak s nagy nehezen kihozták a
megmérgezteket, már késő volt
minden segítség, mert mind a hár-
man meghaltak.

— **Légi jogi nemzetközi kon-
gresszus ülészik Budapes-**

ten. Jelen van Jugoszlávia kép-
viselője Lukovics Radomir budá-
pesti jugoszláv követ is.

— **Farkas csordák Mosztár
környékén.** Mosztár környékén
annyira elszaporodtak a farkasok,
hogy a hatóságok hivatalos kar-
hatalommal kénytelenek ellenük
védekezni s reájuk hajtó vadásza-
tot rendezni. A farkasok a lege-
lő tehén és birkacsordák között
már igen nagy károkat okoztak.
Néhol a községekbe is beme-
részkednek.

— **Lezuhant egy repülőgép.**
Hercegovics Brankó huszonkét
éves repülőnkéntes iskolerepü-
lőgépén Noviszádról Ruménka fe-
lé repült. Utközben a motort va-
lami kisebb baj érthette, s az ön-
kénytes, bizonyára elvesztette lé-
lekjelenlétét — tovább nem tu-
dott a géppel bánni s így lezu-
hant. A motor felrobbant s az
önkénytes a géppel együtt elégett.

— **Öngyilkosság a vasúti
hidon.** Novák Isván beográdi
kereskedelm alkalmazott már hó-
napok óta munka nélkül volt.
E fölötti elkéséredésében a beo-
grád-zemuni vasúti hid közepén
az Orient expressz vonat elé ve-
tette magát a déli órákban s a
vonat kerekei borzalmasan össze
szabdalták.

— **Akit a saját vérével gyö-
gyitottak.** Vrbászon villansze-
relés közben a földre esett Hall-
gató Imre villanygyári munkás.
Belső vérzést és májrepedést szen-
vedett. Miután hasüregét megnyi-
tották s a máját összevarták, ki-
ömlött vérének ismét visszaömlés-
tették saját véreibe. Ezen mű-
tét után a paciens szemlátomást
jobbán lett.

— **Gronau az oceán repülő.**
Gronau német genrális, aki Ame-
rikába repült, most vissza érke-
zett hajón Németországba, hol
mindenütt a legnagyobb ünne-
lésben volt része. Gronau kije-
jelentette, hogy habár az Oceánon
át a repülés már nem veszélyes,
mégis még legalább három év-
nek kell eltelni, hogy a repülő
járatok rendszeresíthetők legyenek.

— **A rákbetegség új gyógy-
módja.** Egy olasz professzor fel-
talált egy szert, amelyet befecs-
kendez a beteg testbe s sikere-
sen gyógyítja a rákos betegsé-
get. Most van az új szer kipró-
bálás alatt. Eddig sok sikert ér-
tek el az új szerrel.

— **Szeszcsempész hajókat lep-
lezték le Amerikában.** A brooklini
alkoholellesés rendőrség leleplezett
egy flottát, amely tizenkét hajóból ál-
lított és szeszcsempészéssel foglalko-
zott. A szövetkezett eddig több mint
tizenöt millió dollár értékű szeszt
csempésztet be Amerikába. A hajókat
rádiónál irányították, hogy horko-
thetnek ki veszély nélkül. A rádiónomás
két alkalmazottját épen rajtacsípték,

mikor egy közeledő csempész hajót
irányítottak. Az egyik egy angol szél-
hámos, akit az angol és francia ren-
dőségek már régóta köröznek.

— **Felrobbant egy munició gyár.**
Franciaországban — Nancy város mel-
lett felrobbant egy munició gyár s 27
ezer darab gránát, 4 ezer láda gép-
fegyver lövedék repült a levegőbe.
A municiógyár egy erdő közepén volt
s környékén nem is voltak házak úgy
hogy a robbanás egyéb kárt nem oko-
zott. Az a feltevés, hogy a robbanást
merénylet okozta.

— **Az elkésett szerencse.** Köln-
ben, — Németországban — egy
amugy is szegény munkás elvesztette
az állását s a család nagy nyomorba
jutott. Az asszony nem nézhette ezt s
öngyilkosságot követett el. Most az-
után a szegény munkásnak egyetlen
sorsjegyét kihúzták s nyert vele 22
ezer márkát, vagyis a mi pénzünk
szerint több mint 300 ezer dinárt.

— **Pöstyénben titkos kártyabar-
langot lepleztek le, mely kifosz-
totta a fürdővendégeket.** Igen sok
fürdővendég minden pénzét elvesztette
úgy annyira, hogy még börtönjeit is
kénytelen volt hátrahagyni. A bank
forgalma a rulett játékon négy millió
cseh korona volt. A bankról már ré-
gen tudták, de a hatóságok szemét
hunylak s a kártyabarlang létezéséről
nem vettek tudomást. Most a barlan-
got bezárták s lepecsételték, a tulaj-
donosok ellen megindították az eljá-
rást. Hír szerint lesz több szenzációs
letartóztatás is.

KINO

V M. SOBOTI

V NEDELJO, 12. oktobra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

U starom gniježdu

U 7 činova. U glavni ulog.
MARY CARR, FRITZ KORTNER

VSTOPNINA:
**I. prostor 12 Din., II. pros-
tor 10 Din. in III. prostor**
5 Din.

Lástnik:
DITTRICH GUSTAV.

Bérbevehető korcsma,
(a Doma-féle Dobrovnikon); mely két
és fél hold telken áll (esetleg 10 hold
földdel); jólmenő mézár-székkel, vágó-
híddal, gazdasági épületekkel és teljes
korcsmai felszereléssel — minden
pillanatban. Jelentkezni: **ANDRECS**
ISTVÁN-nál Pecsarovcin. 2

Torma.

Falusi borbélynál.

„Ha jól emlékszem, már volt szerencsém uraságodat kiszolgálni!”
„Oh, nem, Azok a forradások a képmem még a harctérről valók!”

Vidéki szállodában.

„Nem tetszik tudni kérem, hogy hányszor szoktak csengetni a szobalánynak?” — kérdi egyik vendég a másiktól.

„Én tegnap huszonhatszor csengettem, ma meg harminckétszer, tehát nem tudom biztosan!”

A detektívek.

Egyik detektív a másikkal volt vendégként, miközben az asztalnál beszélgetnek:

„Ugy látom, teneked új cseléded van!”

„Honnan tudod?” — kérdi a házigazda.

„Hát egészen friss ujjlenyomat van a tálon, nem az előbbeni!”

SPORT.

Pozív!

Vodstvo S. K. Mure pozivlja vse žlane, da blagovolijo pri njih se nahajajoče klubi lastne stvari, kakor drese, čevlje, žoge itd. v dobrem stanju in očiščeno oddati pri klubovem gospodarju gospodu Sretan Rakič najkasneje do 20. oktobra 1930.

Felhívás!

S. K. Mura vezetősége felhívja tagjait, hogy a birtokukban levő és az egyet tulajdonát képező sportfelszerelést dreszt, labdát, cipőt stb. szolgáltatásuk át legkésőbb e hó 20.-ig Sretán Rakič vezetőségéig tagnak.

Közgazdaság.

Trafikosokat érdeklő rendelet.

Az állami jövedékek beográdi igazgatósága — a Monopol — rendelettel szabályozta a dohányárak és dohány gyártmányok kicsinyben és nagyban történő beszerzését.

A főbb pontok a következők:

A nagyárus köteles a kis tőzsdének minden hétköznapon dohányárut, cigaretta papiroszt és gyufát olyan mennyiségben kiszolgáltatni, amint az kéri, — viszont a kisárus naponta csak egyszer követelheti a kiszolgáltatást.

Romlott, penészes dohányt nem szabad eladni.

Aki nem tart elegendő, illetve előírt mennyiségű árut és egészséges dohánygyártmányokat, azt megbüntetik és elveszik trafik engedélyét.

A nagy tőzsde bérletjének tilos a kis trafikost olyan áru átvételére kényszeríteni vagy rábeszélni, amit az illető nem óhajt. Epen így a kis tőzsdének nem szabad a fogyasztókat erőszakolni valamely áru megvételére.

Ha a kis tőzsdének panasa van a nagy áruda bérletje ellen, akkor tartozik panaszát tel-

jes aláírással együtt beírni a panaszkönyvbe, aminek látható helyen ott kell lenni minden nagy árudában.

Bortermelők kötelesek bejelenteni az eladott bormennyiséget két példányban kiállított bélyegmentes iven az illetékes pénzügyőri hivatalnál s a bejelentésben meg kell jelölni, hogy kinek, mikor és mennyi bort adtak el. A vevő szintén köteles a vételt az illetékes hivatalnál bejelenteni és az állami és báni fogyasztási illetéket azonnal leróni.

Kanada felemeli a vámokat. A világ nagy gazdasági válsága úgy kezdődött, hogy Amerika az európai piacokat tette tönkre sok portékájával, de most Amerikára is rá kerül a sor az orosz dumping folytán. Az oroszok nemcsak gabonát, hanem más mindenféle árut is dobnak óriási mennyiségekben a világ piacokra, a termelési áron alul. Ez ellen a gazdasági támadás ellen úgy akarnak egyes államok védekezni, hogy a vámokat bizonyos cikkekre vonatkozólag magasra emelik és egyes esetekben a importot be is tiltják. Így Kanada a vámemelést már végre is hajtotta Angliával, az Egyesült Államokkal és Oroszországgal szemben. Sőt a behozatalt Oroszországból végleg be is tilthatja, mert Oroszország a békeszerződést nem írta alá.

Mezei egerek támadása. Debrecen környékén a hosszú szárazság következtében elképzelhetetlen módon elszaporodtak az egerek. Debrecen és Berettyó újfalu között most építik a villamos vezetékét s a munkások éjszakánként a mezőn sátrak alatt alsznak. — Nemrég a munkás sátrak ellen valóságos támadást intéztek a mezei egerek százezrei. A sok munkásnak nemcsak ennivalóját, hanem ruháját, csizmáját, a sátrakat, szóval minden megrághatót felfaltak az egerek. A munkások kapával, ásóval védekeztek a nem várt támadókkal szemben s másnap reggelre mázsaszám hevert a sok egér a mezőn. A munkások mégis sok kárt szenvedtek ruhában és felszerelésben, nem is számítva az elpusztított élelmet.

A világ legnagyobb rádium telepét fedezték fel Kanadában. Egy rádium kutató Kanadában új rádium telepet fedezett fel, amely gazdagabb, minden eddig ismert rádium telepnél. Az új telep fedezni fogja Anglia egész rádium szükségletét. A rádium roppant drága dolog, mert kevés van belőle, s ujabban a rákbetegség gyógyításánál használják. Egy-egy kórháznak sok száz ezerbe kerül a szükséges mennyiség beszerzése.

Olcsóbb lesz a benzin. A német benzin konvenció felbomlott, ennél fogva az árak további esésére lehet számítani.

A hering drágább lesz. Minden olcsóbbodik, míg a hering drágul. Az idén sokkal rosszabb volt a hering szüret, mint máskor. Egy hordó hering a múlt évvel szemben százötven dinárral drágult.

Magyar munkások Franciaországban. A francia kormány egyik megbízottja még e hó folyamán Budapestre megy, hogy tárgyaljon a magyar kormánnyal munkások kivitele tárgyában, akik Franciaországban nyernének elhelyezést.

Nem kell vasut. Albániában mindenfelé kitűnő autó utak vannak s épülnek, amelyek minden teher és személyforgalom könnyen lebonyolítható. A vasuti hálózat elenyészően kicsi, de nem is gondol senki a kifejlesztésére. A személy- és postaszállításra rendelkezésre állanak még a repülőgépek, amelyekkel rendszeres repülő járatokat tartanak fenn.

Na Delavski Dom v Murški Soboti so darživali:

Iz Lucove: Kolar Jožef paler 100; iz Brezovice: Raščan Štefan 20; iz Francije stala poslala Kovač Štefan i Bagar Jožef 21; iz Petanjec: Vogrinčič Fran 50; iz Poznanovec: Gyergyek Miha 20; iz Pečarovec: Kolar Marija 10, Kolar Miha 50, Zeljko Štefan 50, Vilo Ana 10; iz Trdkove: Gubič Franc 53, Fartek Štefan 30, Rogan Lovrenc 25; iz Vančavesi: Ratnik Franc 30; iz Tišine: Hojaker Marija 30; iz Rankovec: Lukač Marija 20, Kerčmar Marija 20; iz Markišavec: Zupanek Ivan 10; iz Motovilec: Zrim Janez 30, Forjanič Alojz 30; iz M. Sobote: Kozic Viktor 50; iz Pečarovec: Zelko Treza 50; iz Pužavec: Vukan Geza 30; iz Ivanovec: Terplan Marija 30; iz Ivanjec: Marija, Marta, Ana Benkovič, Treza i Ludvik Vinkovič, Marija i Elizabeta Jerič i Agneš Jerebic vsaki po 6 dinarov; iz Kostanovec: Füređi Adolf 58, Zavec Irma 5, Ovček Marija 20, Rituper Ida 10, Filo Lina 2, Novak Štefan 10; iz Križevac: Gergar Etelka 2, Luthar Ludvik 20 dinarov; iz Dolgevesi pri Lendavi: Bantai Katica 50, Časar Roza 25, Gazdag Marija 25 dinarov.

Odbor se vsem darživalcom pravlepo zahvaljuje i žele pa prosí tüdi drüge naj posnemajo i doprinešajo ka so mogoči za svoj Dom.

Za volo vnogoga dela smo ne bili mogoči prle objaviti imena darživnikov i je prosimo naj nam to ne zamerijo! Odbor za žid. Del. Doma v M. Soboti.

Az esti sebeshajtás autókkal.

Szinte érthetetlen, hogy az esti órákban, midőn az emberek az utcákat ellepik s idesorolándók a részegek, (a süketek) is s amidőn a legerősebb világítások ellenére az állatok, tárgyak meglátása nem oly teljes és tiszta mint nappal, amidőn a kis gyermekek a kapukból nagyon könnyen kiszaladhatnak s váratlanul ott teremnek az uttesten: az autók sebesebben haladnak, mint napközben.

Mi ennek az oka? Talán a sofförök idegzete fáradt az egész napi munkától, avagy napközben beszélnek ők is, hogy idegzetüket könnyebben birhassák éberen tartani? Vagy talán annyira

kimerültek, hogy nem törődnek semmivel, nem óvatosak s egész igyekezetük csak arra irányul, hogy árkon-bokron, kutyán-macsán átgázolva állomás helyükre érkezenek? Bármint legyen, tesék ezeket az emberi és állati testek épsége ellen törő közveszélyes alakokat nemcsak megbüntetni, az elgázolt állatban nemcsak annak objectiv értékét, hanem subjectiv értékét megfizettetni. A gázoló soffört azonnal le tartóztatni, annak elmebeli állapotát orvosilag azonnal megvizsgáltatni, szükség esetén az engedélyt elvenni.

Boroshordók

pénzért vagy borért kölcsön kaphatók
KÜHÁR mlin Puconci. 1

Ház eladó. A templom utca 12. sz. (Kovács-féle ház) szabadkézből eladó. Érdeklődjön KOLOSA JÓZSEF nyug. tanítónál M. Szobotán. 1

20. év óta fenn fűszer üzlet álló jól bevezett üzlet nagy vevő körökkel Csáktornyan nagy forgalmu utcában más vállalat miatt bérbe vehető berendezéssel együtt. Esetleg házzal együtt eladó. Bővebbet a kiadó hivatalban. 1

MODERNI AUTO!!

NOVA

AUTOTAKSA!

TRAUTMANN FRANC

MURSKA SOBOTA.

Telefon broj: 30.

MODERNI AUTO!!

SOLIDNE CENE!

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok

legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésében

Murska Sobota.

Iskolai könyvek

és iskolai szerek nagy választékban kaphatók

HAHN IZIDOR

papirkereskedésében

MURSKA SOBOTA.